

Abstrakt

Název práce: Česká a srbská frazeologie: srovnání, aspekty a struktura česko-srbského frazeologického slovníku

Autor: Mgr. Snežana Linda Popović

Katedra: Katedra jihoslovanských a balkanistických studií

Školitel: prof. PhDr. František Čermák, DrSc.

Abstrakt:

Ačkoli se frazeologie stala aktuálním a aktualizovaným tématem a čerpají z ní mnozí lingvisté, což je dáno skutečností, že je naše řeč sestavena z mnoha ustálených a idiomatizovaných konstrukcí, jež si je během studia cizího jazyka nezbytné osvojit, je současně ještě pořád oblastí, kde se lingvisté zatím neshodli na definici její základní jednotky a oblasti zkoumání. Kromě toho je evidentní nesoulad v počtu frazeologických a frazeografických prací v české a srbské jazykovědě. Tato práce si proto vzala za cíl analyzovat českou a srbskou frazeologickou teorii, klasifikace frazémů a frazeografickou praxi, včetně zpracování teoretických východisek k vytvoření překladového frazeologického slovníku a návrh slovníku samotného. Analýza byla provedena v oblasti definování frazémů, jejich formálního rozdělení, ekvivalentů na všech kombinatorických úrovních a vzhledu hesla ve frazeologických slovnících, výkladových a překladových.

Výsledky zkoumání potvrdily, že v rámci frazeologie existují oblasti, jež pozornost českých a srbských lingvistů nezaujaly stejnou měrou a že frazeologická terminologie v rámci srbské, srbocharvátské a české frazeologie patří zčásti k ne zcela ujasněné oblasti. Kombinatorické schopnosti frazémů v českém a srbském jazyce jsou však podobné a je evidován nemalý počet formálních a sémantických ekvivalentů na lexikální, kolokační a propoziční úrovni. Na základě analýzy heslové stati v několika překladových frazeologických slovnících mezi slovanskými jazyky vyplynuly důležité charakteristiky v souvislosti s výběrem a podobou hesla v takovém slovníku.

Z tohoto výzkumu vyplývá, že možnosti v oblasti překladové frazeologie v češtině a srbštině ještě zdaleka nejsou vyčerpány. Zavedením nových termínů do srbské a české frazeologie by se jistě rozšířila oblast jejího působení, přestože výzkum rovněž poukázal na přednosti a nedostatky existence celé řady termínů v zkoumaných jazycích.

Klíčová slova: frazeologie, frazeografie, čeština, srbština, srbocharvátština, termín, frazém, kombinatorika